

Aan de gemeenteraad

Onderwerp	Verkenning zero-emissie-zone Leeuwarden
Uw kenmerk	-
Ons kenmerk	2024-077762
Dienst	Fysiek Domein
Sector	Inrichting en Beheer Buitenruimte
Contact	14058, Sander de Schiffart
Bijlagen	1
Datum	23 april 2024

Geachte leden van de gemeenteraad,

Met deze brief informeren wij uw raad over de stand van zaken met betrekking tot de verkenning naar een zero-emissie-zone in de binnenstad van Leeuwarden.

In de begroting van 2023 en 2024 is opgenomen dat we een verkenning uitvoeren naar een zero-emissie zone in Leeuwarden. Daarbij is (op vragen vanuit de raad) aangegeven dat we verwachten deze verkenning begin 2024 voor te leggen aan de gemeenteraad. De verkenning is nu in principe klaar. We hebben hierbij enkel met belangengroepen en brancheorganisaties gesproken. Op basis van de resultaten van de verkenning vinden we het verstandig om een tussenstap in te bouwen waarbij we in gesprek gaan met het individuele mkb/ondernemers. Daarom informeren we u nu alvast over deze tussenstand.

Aanleiding

Tot 2028 richt de gemeente Leeuwarden zich met de vastgestelde Omgevingsvisie en met het Uitvoeringsprogramma Binnenstad op een binnenstad van Leeuwarden waar mensen met plezier wonen, werken, winkelen en recreëren. Daarbij wordt ingezet op het versterken van een aangenaam verblijfsklimaat in de binnenstad. Verduurzaming van de logistieke bevoorrading in en rondom de binnenstad van Leeuwarden past in deze aanpak.

In 2019 heeft de gemeente Leeuwarden samen met diverse Leeuwarder bedrijven de Green Deal Zero-Emissie Stadslogistiek ondertekend, waarmee de ambitie is uitgesproken om zero-emissie stadslogistiek te realiseren. Daarnaast is in het collegeakkoord opgenomen dat de gemeente Leeuwarden inzet op de transitie naar meer duurzame vormen van mobiliteit.

In dit kader zijn in de afgelopen tijd een aantal pilots uitgevoerd en diverse bedrijven hebben op basis van de Green Deal zelf al stappen gezet in het verduurzamen van de bedrijfslogistiek. Eén van de mogelijke instrumenten voor (het versnellen van) de transitie naar duurzame logistiek in de gemeente is het invoeren van een zero-emissiezone. Mede vanwege investeringsbeslissingen verlangt het bedrijfsleven in toenemende mate helderheid hoe de gemeente Leeuwarden in de toekomst om gaat met de verdere verduurzaming van de stadslogistiek en - in dat kader - de eventuele invoering van een zero-emissiezone.

Wat is een zero-emissie-zone?

Een zero-emissie-zone (ZE-zone) is een specifiek gebied waarin toegang voor vrachtverkeer en bestelbusjes die CO₂-uitstoot veroorzaken niet is toegestaan. Deze zones stimuleren de logistieke sector om over te schakelen naar duurzamere vervoersmiddelen, verminderen hinder door uitstoot, stank en geluid, én dragen bij aan een verbeterde leef- en verblijfsomgeving in binnenstedelijke gebieden. Voor de goede orde: personenauto's vallen niet onder een ZE-zone.

Verkenning zero-emissie-zone Leeuwarden

In 2023 is door adviesbureau RHDHV een verkenning uitgevoerd naar de wenselijkheid om in Leeuwarden een zero-emissiezone in te voeren en naar de wijze waarop, en de termijn waarbinnen, een dergelijke maatregel kan worden ingevoerd. Hierbij is een stakeholderanalyse en een scenario- en effectstudie uitgevoerd. Om een beeld te krijgen hoe stakeholders 'in de wedstrijd' staan, is de mening van diverse stakeholders opgehaald door middel van een rondetafelgesprek en bilaterale gesprekken. De uitkomsten van deze verkenning zijn opgenomen in de bijlage bij deze brief.

Op basis van de verkenning wordt door RHDHV geconcludeerd dat de invoering van een ZE zone in Leeuwarden haalbaar en wenselijk is. De invoering van een ZE-zone levert een belangrijke bijdrage aan de reductie van CO₂-uitstoot door de logistieke sector. Maar tevens aan een leefbare en aantrekkelijke binnenstad. De invoering van een ZE-zone sluit aan op vigerend gemeentelijk beleid. De voor Leeuwarden meest passende omvang van een ZE-zone betreft het gebied binnen de parkeerring, zo blijkt uit de verkenning. Deze omvang zorgt voor voldoende impact, is verkeerskundig goed inpasbaar en kan op het meeste draagvlak rekenen van stakeholders. De meeste andere steden met een historische binnenstad kiezen ook voor een vergelijkbare omvang. Daarbij wordt het door RHDHV realistisch bevonden om de invoering van een ZE-zone in Leeuwarden per 1 januari 2028 plaats te laten vinden.

Vervolg

De uitkomsten van de verkenning vormen voor ons aanleiding om in het tweede kwartaal van dit jaar nader het gesprek aan te gaan met lokale ondernemers uit de binnenstad en van de bedrijventerreinen. Het doel van deze informatie- en consultatieronde is tweeledig;

1. Het informeren van belanghebbenden over een mogelijke ZE-zone in Leeuwarden en de uitkomsten van de verkenning;
2. Scherper in beeld brengen van mogelijke zorgen, uitdagingen en kansen voor ondernemers bij de mogelijke invoering van een ZE-zone in Leeuwarden om zo tot een zorgvuldige besluitvorming te komen.

Op basis van de uitkomsten van deze gesprekken kan naar verwachting later in 2024 een besluit over de voorgenomen invoeringsdatum en begrenzing van een ZE-zone in Leeuwarden plaatsvinden. Na dit zogeheten aankondigingsbesluit, kunnen de noodzakelijke voorbereidingen worden getroffen voor een eventuele daadwerkelijke invoering. Het gaat hierbij om andere om het opstellen van ontheffingenbeleid, communicatie en voorlichting, handhaving en flankerend beleid ter ondersteuning van lokale ondernemers in de aanschaf van elektrische voertuigen en het stimuleren van de uitrol van logistieke laadinfrastructuur. Wij zijn voornemens om uw raad te betrekken bij dit aankondigingsbesluit.

Voor de definitief aan te wijzen begrenzing en de daadwerkelijke invoeringsdatum van een ZE-zone is een door het college te nemen verkeersbesluit (met uitgebreide procedure) noodzakelijk. Een dergelijk besluit wordt circa één jaar voor het geplande moment van de daadwerkelijke invoering van de ZE-zone genomen. Dit is het moment waarop belanghebbenden een zienswijze of bezwaarschrift tegen het (voorgenomen) besluit in kunnen dienen.

Ten slotte

Wij vertrouwen erop dat wij met deze brief en de bijgevoegde verkenning ZE-zone Leeuwarden uw raad voldoende hebben geïnformeerd. Indien dit door uw raad wordt gewenst, geven wij graag een nadere inhoudelijke toelichting op de uitkomsten van de verkenning.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Leeuwarden,

burgemeester.

secretaris.